

Posudek na diplomovou práci

„Mladiství pachatelé násilné trestné činnosti“,

kterou předkládá Mgr. Ivana Běhalová

Diplomová práce věnující se vybraným otázkám kriminologické a penitenciární psychologie se neobjevuje často zejména pro obtížnější dostupnost dat pro empirické zkoumání. Ale problémů vyžadujících poznání, mapování, odhalování souvislostí apod. je celá řada. Skutečností rovněž zůstává, že tematika mladistvých pachatelů násilné trestné činnosti patří k těm nejzávažnějším z hlediska individuálního i celospolečenského.

Diplomový projekt zaměřený na zkoumání psychosociálních souvislostí páchaní násilných trestných činů mladistvých delikventů je postaven jako teoreticko empirická studie. V teoretické části své práce se diplomandka věnuje motivaci, kriminalitě, delinkvenci, agresi a agresivitě a pochopitelně i základním psychologickým charakteristikám období dospívání a socializaci dospívajících. Všechny subkapitoly této části diplomové práce postupují shodně od obecnějších souvislostí ke konkretizaci k problematice mladistvých pachatelů násilné trestné činnosti. Teoretická část je jako celek adekvátně zpracovaná, autorka využila relevantních odborných zdrojů a pramenů a vytvořila si tak odpovídající předpoklady pro vlastní výzkumné šetření.

Těžiště diplomové práce představuje právě její výzkumná část. Autorka poměrně podrobně prezentuje záměr výzkumu a jeho cíle i výzkumné otázky, které diferencovaně a poměrně široce otevírají prostor sběru i následné analýze dat. Dále popisuje použité metody, soubory zkoumaných respondentů a postup sběru i zpracování dat. Výzkum byl realizován ve věznici Všehrdy. Týkal se skupiny mladistvých odsouzených za trestný čin vraždy (11 respondentů) a skupiny mladistvých odsouzených pro méně závažné trestné činy (38 probandů). V některých ohledech byly tyto skupiny odsouzených chlapců porovnávány, podrobněji se však autorka věnuje skupině mladistvých odsouzených pro trestný čin vraždy. Dokládají to ilustrativní a dobře zpracované kasuistiky dvou chlapců. Autorce se podařilo získat výzkumná data od 11 ze 12 mladistvých uvězněných v ČR (v době sběru dat) za nejzávažnější trestný čin. Výsledky výzkumu obou skupin respondentů prezentuje diferencovaně, přehledně, jejich shrnutí přináší samostatná subkapitola (6.1). Uvedené výsledky rovněž otevírají celou řadu nových otázek vyplývajících nejen ze zjištění, že mezi skupinami pachatelů trestného činu vraždy a ostatních mladistvých odsouzených pro trestné činy nenásilné povahy, nejsou ve sledovaných psychosociálních charakteristikách výrazné rozdíly. Např. jsou zajímavá zjištění o cílech a perspektivách odsouzených chlapců, jejich začlenění do různých sociálních skupin před spácháním trestného činu, za něž byli odsouzeni a jejich místa mezi odsouzenými apod. To jsou otázky do diskuze při obhajobě této práce.

Zbývá než uvést formální připomínky – Diskuze měla rozhodně předcházet Závěr diplomové práce a chybí názvy grafů – což ovšem nesnižuje kvalitu celé práce.

Závěr:

Mgr. Ivana Běhalová předložila diplomovou práci, která ve všech ohledech zcela splňuje požadavky na diplomové práce kladené. Doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie UK FF v Praze.

Praha 16. 5. 2009

PhDr. Ilona Gillernová, CSc.